

Gemeente
Amsterdam

Nieuwe SLA-ambitie luchtkwaliteit 2035-2040?

Melanie van der Horst
Wethouder Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit

Bestuurdersconferentie *Schone Lucht Akkoord* 11 februari 2026

Hoe staat het ervoor?

Luchtkwaliteit in heel Nederland is substantieel verbeterd!

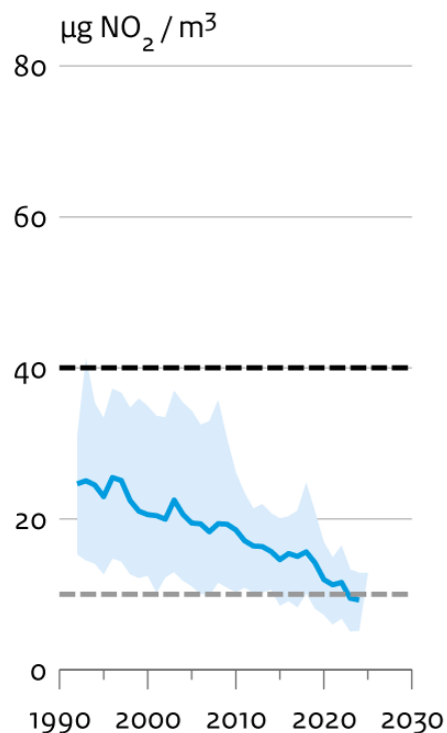
- Gezamenlijke SLA-aanpak (gemeenten, provincies, Rijk) is succesvol.
- Positieve ontwikkelingen:
 - Steeds groter deel gemotoriseerd wegverkeer uitstootvrij.
 - Landbouw wordt schoner en zal steeds minder fijnstof uitstoten.
 - Industrie, scheepvaart, mobiele werktuigen en huishoudens steeds schoner.
 - Er wordt mondiaal en Europees breed gewerkt aan deze transitie.
- Winstwaarschuwing: toename houtstook vormt een risico...

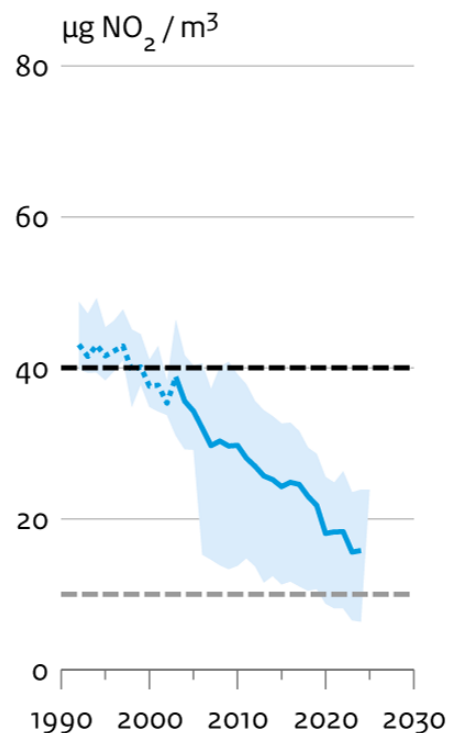
Stikstofdioxide sterk gedaald

Concentratie stikstofdioxide in lucht

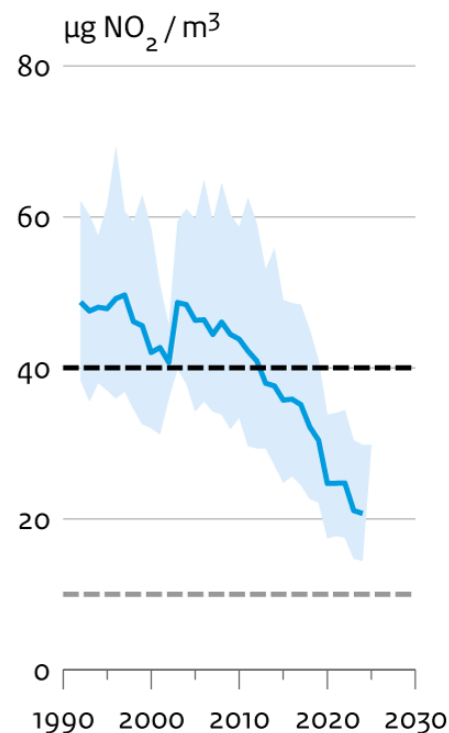
Regionale achtergrond

Stedelijke achtergrond

Verkeersbelast

- Gemiddelde
- EU-grenswaarde
- Gemiddelde van beperkt aantal meetstations
- WHO-advieswaarde
- Spreiding

EU-grenswaarden

- Inmiddels voldoen we bijna in heel Nederland aan de geldende wettelijke normen (**EU-grenswaarden**) voor luchtkwaliteit.
- Maar deze **EU-grenswaarden** bieden onvoldoende bescherming tegen negatieve gevolgen luchtverontreiniging voor gezondheid.
- Daarom hebben we in 2020 in het Schone Lucht Akkoord voor meer ambitie gekozen...

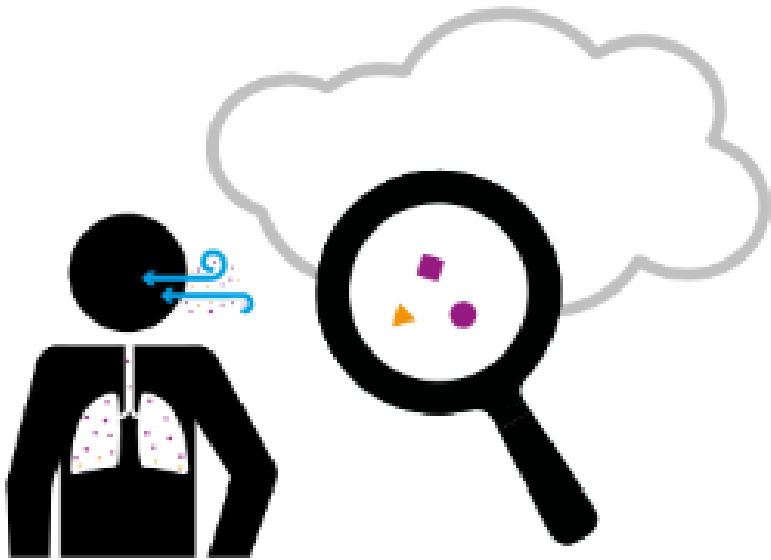
SLA-ambitie 2030

- *Vanaf 2030 overal in ons land voldoen aan de **WHO-advieswaarden 2005**.*
- RIVM: dat wordt gehaald, mits wij alle SLA-maatregelen daadwerkelijk uitvoeren.

Maar:

- Nieuwe wetenschappelijke inzichten: ook **lagere concentraties** luchtverontreiniging schadelijk voor gezondheid.
- **2021**: WHO-advieswaarden daarom stevig aangescherpt.
- **2024**: EU-grenswaarden ook stevig aangescherpt (2030).

Huidige SLA-ambitie is daarmee achterhaald!

Voorstel nieuwe ambitie:

1. Vanaf zichtjaar **2035** voldoen de **achtergrondlocaties** aan de jaargemiddelde WHO-advieswaarden 2021.
2. Vanaf zichtjaar **2040** voldoen de **belaste locaties (wegen)** aan de jaargemiddelde WHO-advieswaarden 2021.

Nu geen besluit nemen, maar wel tijdig met elkaar nadenken en discussie starten.

Ambitieux, maar niet juridisch bindend

- Ambitie gaat verder dan de wettelijke normen (EU-grenswaarden), maar vormt géén *nationale kop* op de Europese regelgeving.
- Immers: ambitie is **niet juridisch bindend** - en vormt daarmee **géén risico** voor realiseren (grote) ruimtelijke (woningbouw)plannen.

Realisatie nieuwe ambitie betekent:

GROTE GEZONDHEIDSWINST!

- Levensverwachting gemiddelde Amsterdammer stijgt vanaf 2035/2040 (t.o.v. 2022) met **173 DAGEN!** (GGD)
- Nog belangrijker: verbetering kwaliteit van leven. Vooral voor mensen met bijvoorbeeld longaandoeningen.

Nog meer belangrijke voordelen:

- Minder uitstoot broeikasgassen (klimaatproblematiek)
- Minder uitstoot en depositie van stikstof (natuur)
- Verbetering waterkwaliteit
- Minder lawaaioverlast door geluidsarme (elektrische) aandrijftechnieken
- Innovatie en (hoogwaardige) werkgelegenheid

**Ambitie is alleen haalbaar door gezamenlijke
inspanning van rijk, provincies en gemeenten**

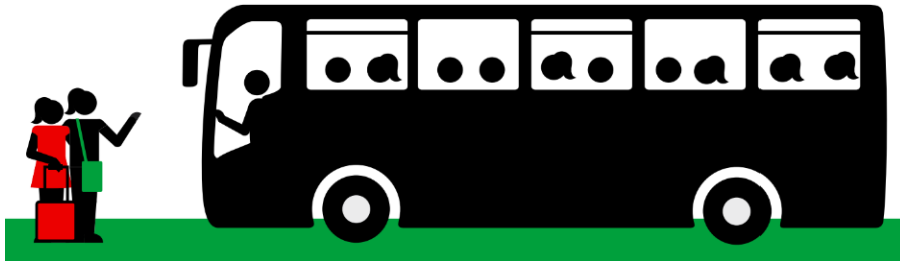
Luchtverontreiniging is namelijk grensoverschrijdend

We hebben elkaar dus nodig!

Maar ook nodig:

- **Voldoende beleidsruimte** om ook ná 2030 aanvullend beleid te formuleren en maatregelen te voeren.

Let op: niets doen = einde SLA-samenwerking vanaf 2030

- Netwerk valt uiteen:
 - Geen vanzelfsprekende kennisuitwisseling van ideeën en innovatie meer.
 - Geen/minder concrete samenwerking in projecten.
- Opgebouwde organisatie gaat verloren: het Akkoord zelf, maar ook RIVM-monitoring, stuurgroep, werkgroepen, themagroepen e.d.

Nieuw akkoord sluiten in 2028/2029?

- De huidige SLA-ambitie gaan we halen, maar er is meer nodig voor gezondheid van alle Nederlanders!
- Voorstel vervolgstappen voor periode ná 2030:
 - Kiezen voor ècht gezonde lucht d.m.v. een **nieuwe ambitie voor 2035-2040**, gericht op voldoen aan WHO-advieswaarden 2021.
 - Wij sluiten bijvoorbeeld in **2028/2029** met elkaar een **nieuw akkoord** voor de periode 2030-2040.

Gemeente
Amsterdam

Gaan wij gezamenlijk op weg naar ècht gezonde lucht?

Melanie van der Horst

Wethouder Verkeer, Vervoer en Luchtkwaliteit

11 februari 2026